

Vesztésre állunk, de van visszaút

Szöllősi-Nagy András a klímaváltozásról és a fenntartható fejlődésről. **3. oldal**

Régi falképek a kastélyban

Restaurátorok tárják fel, állítják helyre a több mint kétszáz éves képeket. **7. oldal**

A tudomány vidéki bástyája

Átadták a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) balatonfüredi tudáscentrumát. A kétezernégyzetméteres, több száz hallgatói férőhellyel rendelkező komplexum a felsőfokú tanítás mellett gyakorlatorientált képzéseknek és kutatásoknak ad helyet.

A balatonfüredi tudáscentrum a Műegyetem első Budapestén kívüli kampusza. A komplexum több száz hallgatót tud fogadni, és 30 fős kutatói-adminisztrációs kapacitással rendelkezik. Kilenc oktató- és négy kutatóhelyiség, előadótermek, tárgyalók, valamint közel háromszáz hallgatói munkaállomás várja az ideérkezőket. A cél az, hogy a térségi vállalatok hozzáférjenek ugyanahhoz a tudáshoz, mintha valamelyik nagy egyetemi központ közelében működne.

Hankó Balázs, a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár az átadóünnepségen úgy fogalmazott: a füredi tudáscentrum a korszerű felsőoktatási képzés megtestesítője.

Felnőtt- és szakképzés működik majd itt együtt, az egyetem és a gazdasági szféra szereplői lépnek kapcsolatba,

Az ünnepélyes átadás pillanata. A komplexum több száz hallgatót tud fogadni, és harmincfős kutatói-adminisztrációs kapacitással rendelkezik

de az intézmény nyitott a térség vállalkozásai felé is – fogalmazott.

Dr. Czigány Tibor, a BME rektora hangsúlyozta: az épület kész, most tartalommal kell megtölteni. A cél az, hogy a térség és az ország számára új szakembereket és új innovációs eredményeket nyújtson a centrum – vélekedett.

Kotán Attila, a BME kancellárja kiemelte: a tudáscentrum élvonalbeli képzést nyújt majd, a gyakorlati oktatás

mellett a kutatásokra is nagy figyelmet fordítanak.

A BME Science Park programjának keretében megvalósult balatonfüredi tudáscentrumban felsőoktatási képzéseket, szakképzéseket, nyáron középiskolásoknak ágazati táborokat, versenyeket tartanak majd. Gyakorlatorientált képzések lesznek itt elérhetők, amelyek élénkítik a balatoni régió gazdasági potenciálját, illetve enyhítik a szakemberhiányt is.

– Új jövőképet ad a városnak a tudáscentrum. Az intézmény létrehozása mérföldkő Balatonfüred gazdasági életében, egész éves foglalkoztatást is nyújt. Tizenkét éve kezdtük el a város innovációs környezetének kialakítását, most ez egy fontos állomás, hiszen nem függhetünk kizárólag a turizmustól – vélekedett Bóka István polgármester, aki hangsúlyozta: reményei szerint hamarosan elkezdődhet a Lóczy-program megvalósítása is,

ami tovább erősítheti a tudáscentrum működését.

Konráth Károly, a térség országgyűlési képviselője szerint a világszínvonalú épület az egész megyének új lehetőségeket teremt majd.

– A beruházás akkor lesz teljes, ha egy kollégiumot is tudunk ide építeni, nagyon bízom benne, hogy ezt is meg tudjuk valósítani – fogalmazott az államtitkár.

Az Európai Unió 1,9 milliárd forintos támogatásából

megvalósuló beruházást az egyetem saját forrásaival és az önkormányzat saját eszközeivel egészítette ki. A Fürdő utcai Rendszertudományi Innovációs Központ mellett álló tudáscentrum építése tavaly márciusban kezdődött. A BME önálló szervezeti egységként működő tudáscentrum egyszerűen tudja kiszolgálni a közoktatás, a felsőoktatás, a felnőttképzés és a környékbeli vállalkozók igényeit.

Martinovics Tibor

Cezanne dédunokája Füreden

Cezanne egyrészt univerzális alkotó, aki erős hatással van a művészetre, másrészt műveit csak a képein látható helyszínek ismeretében lehet a maguk teljességében megérteni. Ez a két olvasat létezik, és az biztos, hogy szülővárosa, Aix-en-Provence elválaszthatatlan Cezanne-től, a munkásságától – hangzott el a világhírű festőről szóló, Balatonfüreden rendezett kerekasztal-beszélgetésen.

Az eszmecsereét Geskó Judit művészettörténész, a Szépművészeti Múzeumban a közelmúltban megnyílt Cezanne-től Malevicsig / Arkádiától az absztrakcióig című tárlat kurátora szorgalmazta.

A helyszín sem véletlen, hiszen Balatonfüred mint táj, illetve a város kultúrához való viszonyulása számos hasonlóságot mutat Aix-en-Provence-hoz.

Philippe Cézanne, a művész dédunokája és Denis Coutagne, a Cezanne Társaság elnöke

– Úgy tartjuk, ha valaki Aix-en-Provence-ban született, akkor számára már semmi más nem érdekes, hiszen egy hihetetlen inspiráló közeg veszi körül. Cezanne munkásságában is meghatározó volt szülővárosa, vallom, hogy művei igazi megértéséhez ismerni kell a tájat, ahol élt és dolgozott, illetve amit megfestett – vélekedett Denis Coutagne, a kutatókból, gyűj-

tőkből, művészettörténészekből álló Cezanne Társaság elnöke.

A kerekasztal-beszélgetésen részt vett Philippe Cézanne, a festőzseni dédunokája, aki hangsúlyozta: mindent elkövetnek, hogy Cezanne műveit megfelelő környezetben, múzeumokban bemutassák, ami a jelentős biztosítási költségek miatt nem egyszerű feladat, de azt szeretnék

elkerülni, hogy a festő márkává, műveinek reprodukciói kollekciójává váljanak.

François Chédeville, a Cezanne Társaság tagja arról beszélt, hogy a 150 ezres francia város sokat tesz a festőművész életművének megőrzése és bemutatása érdekében. Visszavásárolták az eredeti Cezanne-birtokot, ahol egy alapítványt és kutatóközpontot is működtetnek, és igyekeznek minél több Cezanne-művet is kiállítani.

Geskó Judit elmondta, Cezanne a műértők érdeklődésének középpontjában áll, de korunk is érdeklődik iránta, például a Szépművészeti Múzeumban a kiállítását döntő többségben fiatalok látogatják.

Az est végén, amelyen jelen volt Pascale Andreani, Franciaország magyarországi nagykövete is, a francia vendégek egyetértettek abban, hogy Balatonfüred a sétányai, karakteres házaival és persze a tóval igazán sármós város.

Martinovics

Májusra elkészül a kerékpáros központ

Letették az alapkövet a Kisfaludy strand bejáratával szemközti területen épülő száz négyzetméteres, egyszintes kerékpáros központnak. A multifunkcionális szolgáltatóház a tervek szerint jövő év májusában nyithat ki.

Unió pályázati forrásból, a Magyar Kerékpáros Szövetség (MKSZ) beruházásában valósul meg a BalatonBike365 kerékpáros központ. A szövetség 15 évre szóló megállapodást kötött a város önkormányzatával a központ üzemeltetéséről. A 96 millió forintból épülő, fedett teraszos ház az önkormányzat ingatlanán áll majd, az épület környezetében új közpark létesül.

– Ilyen létesítmény nincs még a Balatonnál. A kerékpáros turizmus igényeit szolgálja majd a központ: kerékpárkölcsönzés, szerviz, túraajánlatok, térképek, eszközök, in-

formációk. A program részeként összesen 230 kilométeres távon biztonságos, különböző nehézségű bicikliútvonalakat is kitéblázunk a Balaton-felvidéken – válaszolta a balatonfüred.hu kérdésre Princzinger Péter, a Magyar Kerékpáros Szövetség elnöke, aki hozzátette, a BalatonBike365 program tartalmazza a kerékpáros központok teljes felszerelését is, így a balatonfüredi központban is negyven, részben hagyományos, illetve elektromos kölcsönözhető kerékpár várja majd az érdeklődőket.

– A nyári hónapokban több százezren kerékpároznak a Balatonnál, az e-bike elterjedése pedig jelentősen élénkíti a kerékpáros turizmust. Új igények vannak, ezt igyekszik kiszolgálni a központ – mondta az MKSZ elnöke.

A beruházásban konzorciumi partner a Magyar Turisztikai Ügynökség és a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvány.

MT

Vesztésre állunk, de még van visszaút

Vajon hol a határ, hol billen át a környezeti fenntarthatóság, magával sodorva az emberiséget? Vagy már át is billent, és bizonyos folyamatok nem visszafordíthatóak? A veszteséget most Szöllösi-Nagy András hidrológus nyomja meg, aki vezető beosztásban dolgozott az UNESCO-nak, az ENSZ-nek, számos külföldi egyetem vendégprofesszora és rektora volt, jelenleg pedig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz- és Környezetpolitikai Tanszékének egyetemi tanára.

– Kevésbé ment át a köztudatba a központi probléma, miszerint egyszerűen nem fenntartható, ahogy lokálisan és globálisan üzemeltetjük a környezetünket. Száz év múlva, 2120-ban az emberiség létszáma 12 milliárd lesz, ami épp az átbillenési pontot jelenti, ahonnan már nincs visszavonulás. Nemcsak a környezeti rendszereinket szennyezzük el, hanem ezek az ökológiai rendszerek képtelenek lesznek magukat fenntartani, visszafordíthatatlanul degradálódnak, magukkal rántva az emberi civilizációt is.

– Ez pokoli szcenárió...

– Ez egy nagyon valós forgatókönyv, amit seregnyi szimulációs vizsgálat igazol. Az egyik meghatározó a népességnövekedés. Lehet azt mondani, hogy Magyarország ez alól kivétel, mert csökken a népessége, ám nem tudjuk kivonni magunkat a globális folyamatok hatása alól. A migráció eleddig zömében korrump politikai rezsimok, háborúk és a szegénység miatt történt, környezeti migrációt a vízhiány fog eredményezni. Afrikában hat migráns közül öt a kontinensen belül mozog a Szahel átmeneti zónából – ahol akár tíz évig sem esik eső, utána pedig özvízviszterűen –, egy pedig eljön Európába. A klímaváltozás miatt ez a helyzet romlani fog, ami mintegy ráerakodik a népességnövekedés hatásaira.

– Az valós szám, hogy a népességváltozásból származó hatások az összes változás nyolcvan százalékát teszik ki, és húsz százalék a klímaváltozás számlájára írható?

– Igen, nagyjából ez az arány a két fő meghatározó között. És ez Magyarországot is érinteni fogja. A keleti régió, a Tiszántúl időben és térben még inkább ki lesz téve aszályoknak, Pannóniában pedig nedvesebb lesz az éghajlat. Olyan jelenségekkel kell majd számolnunk, mint ami tavaly Dél-Magyarországon a Rinyapatak villámárvize volt. Az árvíz vasúti töltéseket mosott el, utakat mosott alá és hidakat rongált meg. Vagy tekintsünk Németország felé, Európa legiparosodottabb és leggazdagabb országában a július közepi árvíz következtében

egy éjszaka alatt százötven ember halt meg, ami a német kultúrában felfoghatatlan. Ma Németországban, Európa szívében vannak olyan települések, ahol az árvíz következtében a mai napig nincs gázszolgáltatás.

A XX. század elején kétmilliárd ember élt a Földön, a század végén hatmilliárd, miközben a vízkimelés meghatszorozódott. Tehát kinyílt egy olyan olló, ami nem fenntartható. Erről fog szólni november végén a magyar közvélemény elnöke által összehívott Planet Budapest világtalálkozó, ahol a vizes témákat fogom össze. A központi elem itt is a víz lesz, ami a szegénységgel, az energia- és élelmiszer-biztonsággal, az egész planéta fenntarthatóságával szorosan összefügg.

– Mi a helyzet a Balatonnál?

– Attól tartok, hogy a profit által motivált moha, kapzsi építési láz vissza fog löni. A vízminőséggel már most problémák vannak. A tó elérkezett terhelhetősége határáig. Az egész országban a Balatonnak van a legnagyobb vízgyűjtője, amit három vízügyi hatóság adminisztrációja kezel. Csak politikai akarat kérdése egy integrált balatoni környezet- és vízügyi hatóság alá rendelni a tavat és annak fenntartható üzemeltetését.

– Miben fog megnyilvánulni, hogy a tó a terhelhetősége határára ért?

– A lopakodó katasztrófa bekövetkezése napra pontosan nem jelezhető előre. A meredek szikla fölött, ha kidugjuk a fejünket, akkor még semmi baj nincs, ha a derekunkig hajolunk, akkor már kicsit billegünk, s ha egy kicsit tovább mozdulunk, akkor belezuhanunk a szakadékba. A rendszerek katasztrófális összeesése így zajlik le és nagyon gyorsan. Időnk egy részében a Badacsonynál lakunk, észbontó, amilyen építési lázat észlelünk a környéken. Az ingatlanmagusok profithajszása erőből történik, és konzultáció nélkül szorítja vissza a helyi lakosság érdekeit és kultúráját. A félreértések elkerülése érdekében jegyzem meg, hogy ez nem egy bolsevik szöveg, hanem annak az aggodalomnak a kifejezése, miszerint ez így tovább nem megy. Egyszerűen nem fenntartható.

– Mit tehetünk lokálisan?

– A Föld klímája négy-ötven évvel folyamatosan válto-

Szöllösi-Nagy András hidrológus: A fenntartható fejlődés mindnyájunk érdeke, egyszerűen morális kötelességünk

zik. Azonban az ipari forradalom óta erre ráerakodik egy nem természetes, antropogén eredetű változás. Az atmoszférába eredetű üvegházhatású gázok egyfajta zárórteget képeznek, mintha egy üvegbúra lenne a Föld fölött. A beérkező sugárzás jókora része, aminek eddig nagyjából harminc százalékát visszaverték a világűrbe, immár nem tud abban a mértékben visszapattanni, mert találkozik az üvegfalal, ahonnan egy része ismét a Föld felé veszi az irányt. Ez melegíti az atmoszféránkat, aminek a következtében több lesz a párolgás, nagyobb a csapadékképződés valószínűsége, megnő a lefolyás és gyakoribbak lesznek az árvizek. Tisztán statisztikai alapon bizonyítható, hogy az eddigi százéves árvizek ma már húszévente fordulnak elő, ami alapvető változás.

Az igen összetett diplomáciai tárgyalássorozat eredményeként elfogadott párizsi klímamegállapodás értelmében a kormányok kötelezték magukat arra, hogy a XXI. század végéig a hőmérséklet ne emelkedjen 1,8 Celsius-foknál nagyobb mértékben, mert akkor az átbillenési pont átlépésével már nem lesz visszatérési lehetőség. Két módon lehet ezt elérni: az egyik a mitigációs út, vagyis visszafogjuk az üvegházhatású gázok kibocsátását, aminek a hatása – a rendszer tehetetlensége okán – csak hosszú idő múlva válik érzékelhetővé.

Vagy marad az adaptáció, a helyzethez való alkalmazkodás. Ha nincs víz, akkor mi megyünk oda, ahol víz van, vagy odavisszük a vizet, ahol mi vagyunk. Az adaptáció a vízen keresztül, a víz által történhet meg.

– Sokan legyintenek, hogy ez csak néhány tudós véleménye.

– Félő, hogy nem csak a „tojásfejűek” akadémiai huhogásáról van szó. A kérdéskörben elég masszív konszenzus alakult ki az elmúlt tíz évben. Nem nehéz belátni, hogy nem a pénz és a profit a legfontosabb kérdés, hanem az életfenntartó rendszereink fenntarthatósága, amik valódi katasztrófákban vannak. Tudnillik, ha ezek a rendszerek összeesnek, akkor nem lesz miről vitatkozni, mert következményként pénzügyi rendszereink is összeesnek. Ha például felettebb barbár módon építünk a Balaton mellett egy nyolcemeletes szállodasort, amiati sok ember bajba kerül, mert a tó ökológiai állapotát potenciálisan romboljuk. Lényegi kérdés egy, a társadalom által elfogadott koncepció, ami a környezet fenntarthatóságát helyezi a fejlődés középpontjába. Eddig a fejlődés csak arról szólt, hogy valaki minél gazdagabb legyen, és társadalmi nyugalom uraljon. A fenntartható fejlődés három oszlopa: a társadalmi fenntarthatóság – vagyis ne legyen belső nyugtalanság, forradalom vagy háború –, a

gazdasági fenntarthatóság, azaz ne essenek össze a pénzügyi rendszereink, és a környezeti fenntarthatóság. Ha az utóbbit kivesszük, akkor a másik két láb összecuslik. Ez tehát szó szerint létkérdés, s félő, hogy a publikum és a politikum felé nem ment át az üzenet azzal az erővel, amivel kellene.

– Ha jól értem, száz évről van szó.

– Igen. És ez nagyon rövid időszak. Az emberiség történetében ilyen periódus soha nem volt. Háborúkban gondosan öltük egymást, de itt most már nem „csak” a nukleáris Armageddonról van szó, hanem arról, hogy – ha az eddigi pályán folytatjuk – száz év múlva nagyon gyorsan az összes rendszerünk összeomlik, és minket is maga alá temet. A klímamodellek mögött igen komoly tudomány van, nem felelőtlen blabla, hanem alapos elméletekkel és adatokkal alátámasztott elemzések. Optimista forgatókönyv esetében – ha vissza tudjuk fogni a szén-dioxid- és metánkibocsátást, alkalmazkodni tudunk a vízgazdálkodással –, az évszázad utolsó húsz évében a Kárpát-medencében akkor is 2 fokot fog emelkedni a hőmérséklet. A pesszimista szcenárió szerint, ha elengedjük a rendszereket, nyakló nélkül építkezünk, a fenntarthatatlan fogyasztásra és pénzcsinálásra törekszünk, akkor 5-6 fokos emelkedés várható.

Az Alpok gleccserei már most visszahúzódnak, elkezdnek olvadni, éppúgy, mint a Föld többi részén, aminek következtében egy ideig nőnek a vízhozamok, tudunk miből öntözni, majd el fogunk fogyni, és akkor nagy bajban leszünk. Nem akarok riogatni és katasztrófát előrevetíteni, de tény, hogy ha mindezt kombináljuk a tengerszint-emelkedéssel – ami az évenkénti három milliméterrel szintén fel fog gyorsulni –, a gyakori árvizekkel és aszályokkal, akkor el lehetnének válni a száz kilométeres parti sáv, márpedig az emberiség negyven százaléka – száz év múlva közel ötmilliárd ember – ott él. Majd elmennek, ahova tudnak. A migráció nem megállítható. Egy hidegebb periódusban mi is „kimigráltunk” kilencvenmillió évvel ezelőtt Kenyából. Sokan úgy vélik – és be kell töredelmesen vallanom, hogy ezek közé tartozom magam is –, hogy a nem fenntartható környezetgazdálkodás felgyorsítása emberiség elleni bűn.

– Mit tehetünk egyénileg?

– A balatoni települések környékén, az erdőben bókászva szemet szűr a sok lerakott építési törmelék, lyukas fazék, autógumi. A kollektív felelősség az egyéni felelősségből tevődik össze, tehát, ha az egyén nem törődik a környezetével – a szétlincelt koncepcióval élve: legyőzzük a természetet –, az iszonyatosan visszaút. Az egyén felelőssége tehát a környezettel való törő-

dés. A Balaton és környéke unikum. Harmincévnnyi párizsi tartózkodás után azért jöttünk ide, mert a badacsonyi Öreg-hegyen élni olyan, mintha Provence-ban lennénk: előttünk a víz, bent vagyunk az erdőben, ahol állatok mászkálnak le-föl. Ezzel szemben áll a teljesen kiégett városi aszfalt és annak betyárjai.

A politikai közösségnek pedig az a felelőssége, hogy legyen egy kicsit műveltebb. Halvány lila gőzük sincs arról, hogy mennyire fontos a környezet. Az adminisztráció, hogy az intézményeinket a fenntarthatóság három pillére köré szervezzük, az csak politikai akarat kérdése. Magyarországon például a környezetnek nincs főhatósága, ami szisztematikus és koherens kormányzati politikát tervezne, és ellenőrizné annak a végrehajtását. A nemzetközi integrált trendekkel ellentétben a magyar környezetügyi tökéletesen dezintegrált, más helyütt van az árvíz, a belvíz, a vízminőség, az öntözés, a vízellátás, a szennyvíztisztítás. Az egész apró részekre esik szét, ahelyett, hogy a kormányzati akarat az ország érdekeit venné figyelembe, beleágyazva a globális érdekekbe. A szuverenisták és a globalisták szembeállítására egy kapitális csacsóság. Egy ország szuverenitása abban a pillanatban limitálttá válik, amikor aláír egy globális szempontok mentén lefektetett nemzetközi egyezményt. Az ENSZ ma a világ legfontosabb intézménye, millió érdekek között próbál olyan kompromisszumot teremteni, ami jó az embereknek. Márpedig az embereknek az jó, ha nem egy lefokozott, rangjától megfosztott, élethetetlen környezetet hagynak az utódaikra.

– Vagyis ez nem tudományos vagy szakmai, sokkal inkább morális kérdés.

– Így van, egyszerűen nincs morális jogunk arra, hogy a következő generációt megfossszunk az egészséges környezettől, mert ez bűn.

– Feleségével, Nemes Judit festőművészettel közös képzőművészeti gyűjteményük hamarosan Füredre kerül.

– Meggyőződésem, hogy a ránk váró feladatok megoldásában a kreatív és kritikai gondolkodás kulcsfontosságú, ami a művészeteken keresztül érhető el. Végtelegül elszomorít, hogy ma Magyarországon a művészeti oktatás – a zene, a képzőművészet, az irodalom – rendkívül gyenge. Skilleket tanítunk, vagyis olyan képességeket, hogy például valaki be tudjon fújni egy tiplit a falba, de kell egyáltalán az a tipli és az a fal? Megszűnt a kritikus gondolkodás iránti igény, szerte a világon automatákat akarnak képezni, akik bizonyos politikai akaratok mentén cselekszenek, és ez rendkívül szomorú. A jövő útja a kreatív gondolkodásra képezhető, a művészeti oktatást központba helyező oktatás.

Mórocz Anikó

Egy város köszöni

Dr. Ketzán Eleonóra bőrgyógyász Nagykőrösön született, és orvos férjével, dr. Schwarz Jánossal került Balatonfüredre 1975-ben, amikor kardiológus testvére már a szív-kórházban dolgozott. A szakvizsga utáni első és egyetlen munkahelye a városi bőrgyógyászat és nemibeteg-gondozó volt. Ötvenéves tapasztalata okán elmondható, hogy Balatonfüred és környéke „bőrének” avatott tudója, vagy ahogy ő mondja: már a nagyszülők bőrét is ismerte.

Bár az édesapja bőrgyógyász volt, a gimnazista Ketzán Eleonóra még a szemészettel kacérkodott. Egy pár hetes német vakáció alkalmával bemehetett megnézni egy szem-műtétet, de a szembe beadott érzéstelenítőnek már a látványától is rosszul volt. Szerencsére a bőrgyógyászzal is szimpatizált, orvosi oklevelét éppen ötven évvel ezelőtt summa cum laude minősítéssel vette át, bőr-, nemi betegségek és kozmetológia szakvizsgájában szintén jeles minősítés szerepel.

A bőrgyógyászat rendkívül sokoldalú és szerteágazó. Évtizedekkel ezelőtt szó sem volt ilyen mélységű genetikáról és molekuláris biológiáról, főként a tapasztalati út volt járható. Ez részben az édesapám révén adatott meg nekem, másrészt 1975. január 1-jén kineveztek a füredi bőrgyógyászat vezető főorvosává. Ez nagy szó volt, persze egyedül voltam, de arra nagyon jó volt, hogy saját magamat kontrolláljam. Sok sikerélményem volt, és ha valami nem stimmel, akkor is hozzám jött vissza a beteg, ami nekem értékes szakmai tapasztalást jelentett.

– A jelenlegi szakrendelőben kezdett gyógyítani?

– Nem, a sorompónál lévő gyors- és gépiró iskolánál volt a bőrgyógyászat és a fogászat. 1975 januárjában elfogyott a vízvezeték, emlékszem, hogy a betegvárón keresztül vödörrel mentünk a mosdóba. Az új rendelőintézetben az akkor igen korszerű bőrgondozóba

kerültem, ahol aztán a nyugdíjazásomig dolgoztam, és magánrendelésre szombatonként még most is oda járok vissza. Az életem egyharmadát töltöttem el ott. Örülök, hogy a füredi születésű Doma Viktória lett az utódom, akit szakmailag jónak tartok. A visszavonulással megvártam, amíg ő jönni tudott, remélem, szeretni fogja ezt a helyet. Otthagytam a receptúrámat, a kartonokat, ami a pácienseknek és nekünk is a legjobb megoldás. Továbbra is ott folytatja a munkát Zalai né Karácsony Erzsébet, aki megbízható, sok tapasztalattal rendelkező, betegcentrikus szemléletű szakasszisztens.

– Tehát hivatást jelent az asszisztencia és a receptúra is.

– Az asszisztensek helyismerete és gyakorlata óriási segítség, hálásan gondolok rájuk és a többi kollégára, csakúgy, mint a gyógyszerárakra. Vannak alapanyagok – például a szemészeti vazelin –, amiket csak kilos kiszérésben lehet megrendelni, s mivel más orvosok már nem használják, ezért sok városban a gyógyszerárak nem tartják raktáron. Az egyedi készítmények kezdenek kimenni a divatból, inkább gyári előállítású termékeket ajánlanak. A füredi gyógyszerárak viszont tudják, hogy én sok magisztrális krémeket kérek, és helyben nagyon jó készítményeket kevernek, értenek hozzá, nem spórolják meg a munkát.

– Voltak, vannak a városban és környékén élőknek erre a térségre jellemző bőrbetegségek?

– Amikor idekerültem, akkor láttam először kullancsot, mert abban az időben Kecskemét környékén nem volt. Tipikus volt a leégés, például a Balaton-átúszás résztvevői akkor még nem nagyon tudták, hogy fényvédőzni kell, utána sokan jöttek hólyagos leégéssel. Már akkor is divat volt a vitorlázás, ők ugyan elővigyázatosabbak voltak, de náluk főleg most jönnek ki a hosszú távú bőrbetegségeik.

– Ötven évvel ezelőtt nem volt divat a napozás?

– Akkor még öltözékben dolgoztak a földiken, és a mechanikus védelemnek köszönhetően kevesebb volt a leégés. Létezett az arcon és a

nyakon az úgynevezett földműves bőr, ami bőroregedést, ráncokat, esetenként súlyosabb kórképet jelentett. Később a szabadban dolgozók, a kőművesek és mások nekivették, erre jött rá a tény, hogy a napsugárzás is drasztikusabb lett. Akkor láttam először professzionális napvédő krémet, amikor a testvéremék Amerikából hoztak magukkal. Ma már persze bárki számára elérhető, és a szűrőseinknek is van látszata, egyre többen kezdenek védekezni a napsugárzás káros hatásai ellen.

– Vannak, akik idegenkednek a fényvédőktől, hiszen a legnagyobb szervünk a bőr, ezen keresztül jut be a szervezetbe, ami a gyári készítményekben van.

– Ahogy a fájdalomcsillapító vagy az antibiotikum esetében, itt is érdemes mérlegelni a hasznot és a kockázatot. Aminek van hatása, annak lehet mellékhatása is, de ez még nem ok arra, hogy ne tegyünk semmit. Bizonyos esetek kiválthatóak például speciális szűrést végző ruházzal. Figyelembe kell venni, hogy nem vagyunk egyformák, a bőrünk sem, és az sem mindegy, hogy mennyi időt töltünk a napon, illetve melyik napszakban.

– Leginkább a strandon szembetűnő, hogy manapság milyen sok ember visel akár nagy kiterjedésű tetoválást a testén. Ezt hogy szemléli egy bőrgyógyász, aki azért tesz meg mindent, hogy egy bőrfelület szép, egészséges legyen?

– A tetoválás most divat, nincs mit tenni. Allergia következtében a bevitt festékek bizony csúnya dolgokat okozhatnak, és tetoválást csak megbízható, a sterilítésre is ügyelő szalonokban érdemes csináltatni.

– Az is divat kérdése, hogy valaki mindennap fürdik vagy zuhanyozik-e?

– Besznyák István professzor egy orvosi kongresszuson tréfásan azt mondta, hogy az orvostudomány olyan, mint a nő: a divattal változik. Vagyis nincsenek szigorú általános szabályok, hogy mi a jó a bőrnek. Akinek nagyon száraz, érzékeny a bőre, annak a sok fürdés nem tesz jót, s másat kell követni annak, aki zsírosabb bőrű és izzadósabb.

Dr. Ketzán Eleonóra: A mai napig szeretem a munkámat. Hálás és elégedett vagyok, semmit sem csinálnék máshogy, mint ahogy történt

– Környezetvédelmi szempontból egyre többen a szappant preferálják, mert így nem kell kidobni a tusfürdős műanyag flakonokat az egyébként is égig érő szemétdombokra.

– Ennek van racionális alapja, és tényleg vannak jó szappanok. Olyat válasszunk, ami nem nagyon zsírtalanít, olyan összetevőkkel, amikkel a magyar lakosság is találkozhat. Nem érdemes az egzotikus hangzó összetevőket kergetni, akkor sem, ha ma már minden elérhetővé vált. Problémamentes bőr esetén a Baba szappan például kipróbált magyar minőség és jó.

– Mi kell a bőrnek kívülről és belülről?

– Kívülről mindenki a bőrtípusának megfelelő készítményeket válassza, és ha valamilyik néhány próba után beválik, akkor érdemes annál maradni. A gyakori változtatás következménye lehet, hogy a bőr előbb-utóbb valamire érzékenyebb válik. Belülről ugyanaz jó a bőrnek, ami az általános egészség megőrzéséhez kell. A szépségipar évszázadok alatt óriási iparágáá nőtt ki magát, de a hétköznapi emberek számára érdemes kerülni a szélsőségeket, és jó tudni, hogy az a víz, amit meg-

iszunk, kívül-belül egyaránt hidratál.

– Sokszor felteheték önnek a kérdést, hogy a saját bőrével mit csinál, amitől ilyen szép maradt.

– Itt az édesanyám fotója, látszik, hogy neki is ilyen volt a bőre, tehát ez elsősorban genetika. Tisztítom, hidratálom, ápolom, semmi extra. Nálunk a csapvíz iható, így az arcunkat is nyugodtan moshatjuk vele, a többit egyénre szabottan kell megtalálni. Gyógyításkor pedig nagy előnyöm volt, hogy ismertem az anyukát, a nagymamát, az ő érzékenységeiket és az adottságaikat.

– Ötvenéves tapasztalattal a háta mögött bizvást állíthatjuk: senki nem ismeri úgy Füred és környékének „bőrét”, mint ön. Vannak periodikusan visszatérő bőrbetegségek?

– Például a rühesség – nem csak Füreden – tíz-tizenkét évente valami miatt elszaporodik. Az allergének közül régebben a fémek vezettek, utána jöttek a kozmetikai szerekben lévő egyes tartósítószerke, a napsugárzás, vagy épp a balatoni algák. A bőrbetegségek nem kifejezetten területi szempontból jellemzőek, inkább az ellátottak száma, ami attól függ, hogy a nyaralók itt tartózkodnak-e nagy számban. A térséggel együtt nagyjából húszeszeres létszámot szoktunk alapul venni, ami nyáron negyven-ötvenezere bővül, évente kilenc-tízezer orvos-beteg találkozásunk volt, de akadt olyan év is, amikor tizenkétezer. Nálunk nem volt várakozási idő, amíg volt beteg, addig tartott a rendelés.

– Ezt fizikailag hogy lehet bírni?

– Mindig is szerettem úszni, kikapcsol és felüdít. Gyerekkoromban a Tiszához és a kecskeméti strandra jártunk, utána időjárástól függően szinte mindennap a Balatonban, most pedig a füredi uszodában úszom hetente két-három al-

kalommal egy órát. Reggel nem kell rohanni a rendelésre, úszással jól kezdődik a nap, az ember feltöltődik. Az egyetemi csapatban pedig vívtam, kaptam érte elismerést is.

– A kisebbik fiát gyakran lehet látni télen is térdig érő nadrágban, sőt egy éven keresztül minden áldott nap úszott a Balatonban.

– Elhatározta, hogy ha már itt a Balaton, akkor mindennap úszik. Végig is csinálta és sosem fázott meg. Ez persze alkat kérdése. Kornélnak például télikabátja sincs.

– Látom, hogy a kertben munka zajlik.

– Igen, a másik fiam, Márk környezetmérnök, Kornéllal – aki pedig kertészmérnök – mindketten szeretnek kertészkedni, épp a kertünk átalakításán dolgoznak. Középső, villamosmérnök fiam, Vilmos a feleségével, Zitával és két unokámmal jelenleg külföldön dolgozik, így sajnos ritkábban találkozhatunk.

– Mi az, amire igazán büszke?

– Mindenkinél igyekeztem szeretetet adni, amit nap mint nap visszakapok. Nincs olyan nap, hogy az utcára kimenve ne kapnék pár jó szót. Ez a legnagyobb kitüntetés.

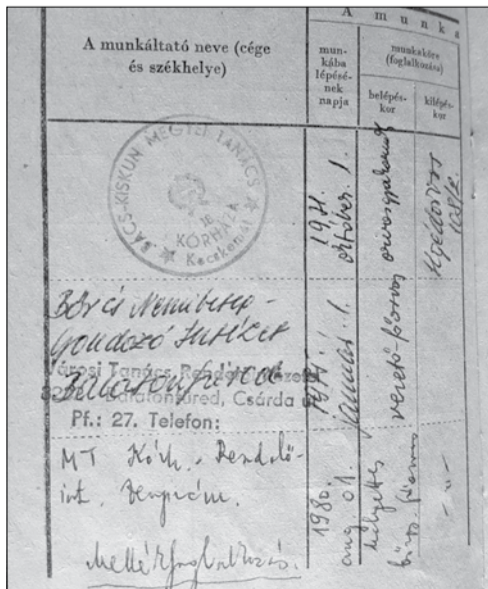
– Pedig másfajta kitüntetésekben is velt része: kapott szakminiszteri elismerést, átvette a megyei és a városi egészségügyi díjat is, most pedig az aranydiplomáját.

– Ezek is nagyon jóleső visszajelzések, és a mai napig szeretem a munkámat. Időnként itt-ott fáj ez-az, de ha dolgozom, akkor semmi bajom nincs. Elmaradt a klinikai kutatás, de innen, Füredről is tudtam írni külföldi és haza szakmai lapokba, amikhez a gyógyításban szerzett tapasztalataimat használtam fel, és el tudtam utazni kongresszusokra is. Hálás és elégedett vagyok, semmit sem csinálnék máshogy, mint ahogy történt.

Mórocz Anikó

Dr. Ketzán Eleonóra ötven éve vette át orvosi oklevelét. Jobbra a munkakönyve, 1975. január 1-je óta vezető főorvos Füreden

Véget ért a viharjelző szolgáltatás

Meteorológiai statisztikák és érdekességek – Tizenhat ember lelte halálát a Balatonban

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) április 1-jétől október 31-ig a Balatonon vihar-előjelző szolgálatot működtet, a viharjelzést és a riasztást a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság fényjelző rendszere biztosítja.

A viharjelzési szezon első hat hónapja a Balaton keleti medencéjében az átlagosnál kissé szelesebb, míg a középső és nyugati medencében gyengébben szeles volt. A 2021. évi viharjelzési szezonban nyolc erős vihar (90 kilométer/órát elérő vagy meghaladó szélsőséggel) csapott le a Balatonra és térségére. Szeptember és október kivételével minden hónapra esett ilyen erejű vihar; áprilisban kettő, augusztusban három alkalommal is.

Szeles április, május

A legerősebb vihar június 23-án érte el a tavat. Ekkor Balatonmáriánál 112 km/h volt a legnagyobb szélsőségség egy szupercellás zivatar környezetében. A Balaton

nyugati felében még öt alkalommal, a keleti felében két alkalommal fújt 90 km/h-t elérő vagy meghaladó szél. A Balatonöszödnél mért, 102 km/h-s széllekerítést is okozó vihar a második legerősebb volt a szezonban. Az átlagos szélsőségeket tekintve egyértelműen az április és a május volt a két legszelesebb hónap, míg jellemzően a június, szeptember és az október a három legkevésbé szeles.

Július 8-án volt a legmelegebb

A szezon az átlagosnál hűvösebb hónapokkal indult, majd júniustól szeptemberig az átlagosnál melegebb időszak következett. A nyári hónapok középhőmérséklete Siófokon 23,4, Keszthelyen 21,8 fok volt, és minden hónapban fordult elő a Balatonnál és a Velencei-tónál is 35 Celsius-fok körüli léghőmérséklet. A nyár legmelegebb hónapja a július volt. A hónap és egyben az év legmelegebb napja július 8-a volt, amikor Siófokon 38,5, Fonyódon 37,7 fokig emelkedett a léghőmérséklet.

1901 óta ez volt a legszárazabb június

A csapadék a fél év folyamán egyenetlen elosztásban hullott. A legszárazabb hónapok a június és a szeptember voltak. A júniusi csapadékmennyiség a keleti medence

térségben alig 5–10 mm között, míg a nyugatban átlagosan 13 mm körül alakult. Országosan is 1901 óta ez volt a legszárazabb június. Szeptemberben ugyancsak az elvárt mennyiség 35–40 százaléka, áprilisban a fele-háromnegyede hullott. A legtöbb csapadék

a Balaton túlnyomó részén májusban esett: 70–110 mm. A nyári fél év csapadékösszege a Balaton térségében nyugaton átlagosan 253, a keleti medencében 212 mm volt, ami a sokéves átlagnál 18–36 százalékkal alacsonyabb érték.

Kevesebb viharjelzés

A 2021. évi szezonban az elsőfokú viharjelzések fenntartási ideje a Balatonnál az előző évinél több mint 100 órával magasabban alakult. A másodfokú viharjelzések fenntartása csökkent, átlagosan 150 órával. Így ez utóbbi fenntartási idő kevéssel 500 óra alatt maradt, ami az eddigi legalacsonyabb érték a hét hónapos viharjelzési szezon bevezetése óta.

Az országos viharjelző rendszer technikai, üzemeltetési feladatait a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság megbízása alapján a Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület látta el, a viharjelzéseket és a balatoni időjárás előrejelzéseket az OMSZ Siófoki Viharjelző Observa-

tóriumra adta ki. A balatoni viharjelzés a tó három medencéjében egymástól függetlenül működött, mindhárom rendszer az adott terület időjárás körülményeihez igazodva jelzett. A tó nyugati medencéjében 6,12, a középső medencében 6,03, a keleti medencében 6,2 milliószor villantak fel a jelzőberendezések ebben az időben.

Vízi rendőrök akcióban

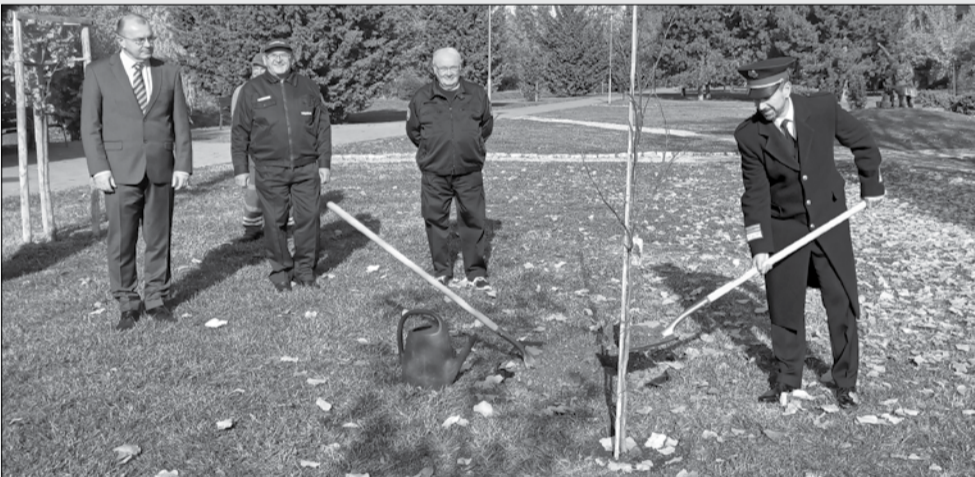
A Balatoni Vízrendészeti Rendőrkapitányság vízi-rendészeti rendőrőrsain 28 szolgálati kisgépjárművel 59 fő lát el szolgálatot a vízben.

A Balatoni Vízrendészeti Rendőrkapitányság munkatársai a viharjelzési szezonban 194 esetben 410 fürdőzőt vagy vízben közlekedő személyt mentettek ki a vízből, ami az átlagosnál magasabb tendenciát mutat.

Április és október között 16 ember fulladt a Balatonba. Halálos kimenetelű vízi közlekedési baleset idén nem történt a Balatonon.

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Tulipánfa a Kovászna parkban

A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság indította útjára az Élet fája programot, amivel a koronavírus elleni küzdelemre szeretnék felhívni a figyelmet. A kezdeményezéshez a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság és a Balatonfűredi Rendőrkapitányság is csatlakozott, ennek keretében egy tulipánfát ültettek el a Kovászna parkban. A képen Bóka István, a polgárőrség képviselője és Vancsura Miklós, Balatonfűred rendőrkapitánya BFN

Új eszköz segíti a gyógyítást

Fagyasztásos eljárás alapuló, úgynevezett cryoterápia indulhatott el az önkormányzat anyagi támogatásával a Balatonfűredi Szakorvosi Rendelőintézet bőrgyógyászatán. A terápia lényege, hogy az eltávolítani kívánt szöveteket folyékony nitrogén segítségével fagyásig hűtik, amitől azok elpusztulnak. Eltávolítva a nem kívánt szövetet, új, ép bőr képződésének teremtenek lehetőséget. Ez a speciális orvosi eljárás alkalmas vírusos és egyéb szemölcsök, jóindulatú bőrdaganatok, érányajegyek eltávolítására is, de napozás okozta foltok kezelését is végzik.

BFN

Az eszközt Hári Lenke alpolgármester adta át dr. Doma Viktória bőrgyógyász szakorvosnak

Tisztelettel meghívjuk önt és kedves családját
2021. november 13-án, szombaton 18 órától
az **Arácsi Népházban** tartandó rendezvényünkre:

Márton-napi újborborkóstoló

Az est során az alapítványi újbor bemutatása és névadó ceremóniája, majd a **Villa Gyetvai Borászat** borkóstolója.

Rendezvényünkre kizárólag érvényes védettségi igazolvánnyal rendelkező vendégeket várunk.

Kérjük a borkóstoló résztvevőit, hogy személyenként legalább 1000 Ft adománnyal csatlakozzanak kezdeményezésünkhöz: az est során jótékonyági adománygyűjtést folytatunk **Regőczy István Alapítvány a Koronavírus Árváiért javára**

Rendezvényünkre a hatályos járványügyi előírások figyelembevételével kerül sor. További információ honlapunkon: www.balatonaracs.hu

Köszönjük a Villa Gyetvai Borászat támogatását!

Édes a siker Vida Bálintnak

Az idei év sütimesteri címét Vida Bálint kapta, sőt az ezüst minősítést is neki ítelték. A Füredi Szürethez kötődően hatodik éve rendezik meg a süteménysütő versenyt, aminek idei bevételével a város legkisebb általános iskolájának értelmileg enyhén sérült tanulóit támogatják.

Idén három kategóriában – tizenkét éves kor alatt, tizen-nyolc éves korig és afölött – lehetett nevezni egy tepsi sós vagy édes sütivel, tortával. Az ételhez passzoló bor megnevezése ezúttal is előnyt jelentett.

A beérkezett pályamunkákat kéttagú szakmai zsűri – Kántor Zsuzsanna (Bistro Sparhelt, Thetis Birtok) és Szó Gellért kétszeres Ország Tor-tája-győztes cukrász – értékel-

Ferencsik Jánosra emlékeztek

Koncertekkel és előadásokkal emlékeztek Balatonfüreden a zeneiskola névadójára, Ferencsik Jánosra.

A világhírű karmester Afrika kivételével valamennyi földrészt bejárta, otthon azonban csak Magyarországon érezte magát, Arácon pedig házat is vásárolt magának. A városhoz fűződő kapcsolatáról is szó volt azon az előadáson, amit október 5-én tartottak a zeneiskolában.

Ferencsik János karmesterként kétszer is kiérdemelte a Kossuth-díjat. Huszonkét évig volt az Operaház fő-zeneigazgatója, 1953-tól pedig haláláig, 1984-ig vezette a Magyar Állami Hangversenyzenekart. Olyan hírességekkel dolgozott együtt, mint Arthur Rubinstein, Igor Stravinskij, Sztavroszav Richter vagy Kodály Zoltán, de 1940-ben ő vezényelte Bartók Béla és Pásztory Ditta búcsúhangversenyét is a Zeneakadémián. A nevét viselő füredi zeneiskolában ötnapos rendezvénysorozattal emlékeztek rá, felidézve munkásságát és a városhoz fűződő kapcsolatát.

Nem ebben az épületben avatták fel a zeneiskolát, hanem a Bajcsy-Zsilinszky utcában, pár évvel később költöztünk a jelenlegi helyünkre, ami Pálóczi Horváth Ádám kastélya volt – emlékezett vissza előadásában Zsár Éva, a zeneiskola tanára. – Ferencsik János nagyon szerette Magyarországot, s amikor rátalált Füredre, akkor vásárolt egy telket a Tamáshegyen. Szorosan kötődött a városhoz, két alkalommal is vezényelt Füreden.

Zsár Éva szerint az emlék ápolása Ferencsik János esetében is úgy lehetséges, ha kutatjuk, mesélünk róla a gyerekeknek, és hallgatjuk a lemezeit. Így biztosíthatjuk, hogy a következő nemzedékre is átöröklődik az a gazdag tudásanyag, amivel Ferencsik János rendelkezett.

Mórocz Anikó

TÖKÖS LATTETORTA

Piskóta:
4 db tojás
80 g cukor
50 g liszt
30 g tökmagliszt
8 g sütőpor

paté á bomb:
3 tojás,
100 g cukor
50 ml erős kávé
duplán főzve
3 dl tejszínhab
8 db lapzselatin

Püré:
400 g sütőtök sütve
1 teáskanál fahéj
fél teáskanál őrölt szegfűszeg
180 g cukor
300 g víz

Mousse:
200 g mascarpone

ŐSZI SZÜNET – 12 SZELLETES ZILATORTA

Piskóta:
4 db tojás
80 g cukor
40 g liszt
40 g szőlőmagliszt

paté á bomb:
3 tojás,
120 g cukor
80 g tejföl
5 lapzselatin
3 db tejszínhab

Püré:
3 dl körtedzsem
2 db mandarin
1 db zselatinlap

Mousse:
200 g gesztenye-püré

Mindkét torta – külön a rá szabott hozzávalókból – egyforma módon készíthető el, alább az Őszi szünet alapanyaghányadaival olvasható a recept:

Piskóta: a 4 tojássárgáját 80 g cukorral habosra kell keverni, egy evőkanál vizet adunk hozzá. Habbá verjük a 4 tojásfehérjét. A sárgás habhoz hozzácsatáljuk a kétféle lisztet és a sütőport, majd folyamatos kevergetés mellett hozzáadjuk a fehérje habját. Sütés 175 fokon, 16 percig.

Mousse: a gesztenyemasszát és a tejszínt kikeverjük.

Paté á bomb: vizgőz felett a tojásokat a cukorral 65 Celsius-fokig géppel habosra keverjük, majd a kívánt hőfokot elérve levesszük a gőzről, és konyhai robotgépbe öntve kihűlésig keverjük.

Összeállítás: a gesztenyes krémet a tojás habhoz keverjük, majd hozzáadjuk a vízben áztatott, megolvastott zselatint. A tejszínt habbá verve adjuk a krémhez, és a forma aljába öntjük, erre helyezük a piskótát, és hat-nyolc órára a fagyaszobába tesszük.

te, akik az izélmény mellett a küllemet és a tálalást is figyelembe vették.

A legfiatalabbak között a balatonfüredi Mészely Lelle Mozart-tortáját ítélte a legjobbnak a zsűri. A tinik mezőnyéből Feikus Kitti Kinder pingvinje vitte el a pálmát, aki a Szent Benedek iskola cukrász szakos diákja, és szülőhelyén, Pécselyen szeretne majd cukrászdát nyitni. A legtöbb díjat a Balatonalmádiból érkező, vendéglátásban dolgozó Vida Bálint söpörte be, ő Az Év Sütimestere cím mellett a második helyet is megszerezte. Bálint eredeti terve szerint csak eladásra adta volna le a tortákat, hogy az általa nemes kezdeményezésnek ítélt sütieladással ő is támogathassa a verseny kiírójának szándékát, barátai unszolására nevezett be mégis a megmérettetésre.

Az eredményhirdetés után a süti versenyre érkezett alkotásokat felszeletelték és értékelték, a befolyó összegből pedig a város legkisebb általános iskolájának értelmileg enyhén sérült tanulóit támogatják.

Mórocz Anikó

November 27.
szombat, 18:00
190 éves a
balatonfüredi
Nemzeti Játékszín

Kiserdő-Köszínház,
Anna Grand Hotel
Díszterem

SZÍNHÁZ
ESTÉK
2021
Balatonfüred

Fergeteges KLEZMERÉSZ
koncert

2021. november 20.
szombat 17.30

TSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA
Balatonfüred
Bajcsy-Zsilinszky u. 32.

...Bei mir bist du schön, Hava nagila, Tumbalalaika...

Jegyek elővételben a jegy.hu a www.zsidokivalosagok.hu weboldalon és a helyszínen 2.800 forintért
Béltérsérvényes védettségi igazolvánnyal

Több mint kétszáz éves falképeket találtak az Esterházy-kastélyban

A fantasztikus kert, aminek részletei a falakon láthatók, még nem kivethető teljes szépségében, igazán csak a festőrestaurátorok látják egészében a szobákat, amelyekben 1782-ben Esterházy Kázmér kancellár és családja nyaralt.

Az L alakú épület Füred dombján magasodott az Esterházy-birtokon, ami az egri püspök, Esterházy Károly tulajdonában volt. Unokaöccse, Esterházy Kázmér a savanyúvizet szerette volna használni, ezért építtette meg a kastélyt saját költségén a forráshoz vezető kocsit mentén. Az építkezés 1782 márciusában kezdődött, és az akkori és mai viszonyok között is rekordidő, három hónap alatt készült el, hogy nyárra már használhassa a család.

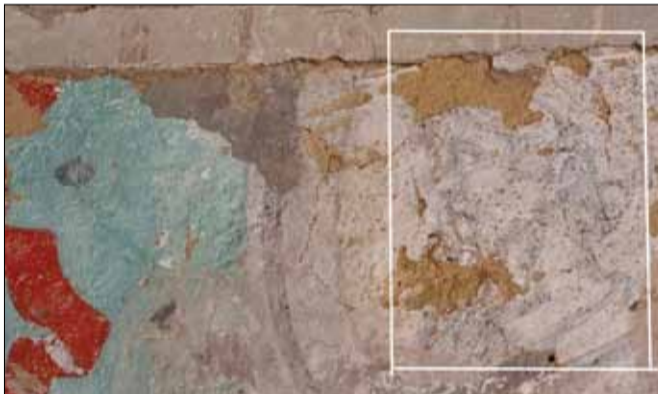
Jelenleg az Esterházy-kastély átépítése folyik, és a munka során a kivitelező látványosan régi falfestéseket talált a valamikori szobákban az épület északi részén. A festőrestaurátorok, Kiss Virág és Király Tamás nagy lelkesedéssel kezdték meg a munkát, áprilisig igyekeznek szépen lefejtetni a falfestés rétegeit, hogy eljussanak addig, amíg meg nem jelenik a valószínűsíthető legelső díszítő festés a kastély falain. A falképek úgynevezett secco technikával készültek, azaz száraz falra festették a mintákat – a freskóval szemben, amikor még nedves falakra vitték fel a mézszíves festéket. Az aprólékos feltárómunkát követi majd a restaurálás, a képek esztétikai helyreállítása, hogy való-

Kiss Virág festőrestaurátor munka közben

ban eredeti színeiben pompázzanak a már most is szép színű, bár még kissé halvány, tisztításra váró képek.

Az első helyiségben egyelőre olyan növények láthatók, amiket nem nagyon láttak magyar tájon. Az akkor talán elképzelhetetlen messzeségben lévő egzotikus kert fái, indái a mennyezeten futnak majd össze. Kiss Virág mutatott egy albumot is, ami Esterházy, a fertői kastély falfestményeit mutatja be. Füreden az ebben a könyvben, Fajcsák Györgyi gyűjteményében látható falfestéshez hasonló növényi díszítés látható, például egy licsifa, bambusz, és kivethető egy épület körvonala is. Ilyen minták láthatók Esterházy Miklós herceg szalonjaiban is. A bel-

Női arc a falon a második helyiségben

ső tereket kék-fehér chinoiserie, tehát kinaizáló falfestményekkel díszítették. Jelentős secco anyag maradt fenn a kastély földszinti termeiben. Ilyen száraz falburkolatra festett képek jelenleg öt terem falain láthatók Fertődön.

A füredi restaurátorok nagyon remélik, hogy legalább az első szobában a feltárás során hasonló szépségű, gazdagságú képek kerülnek elő, a Balaton partján is. Min-

denesetre izgalmas, hogy mit rejt a fal felülete, amiről sorra kerülnek le az eddig ráfestett rétegek. Izgalmas az is, hogy kit ábrázol az a színes szalagok mellett előkerült női portré a másik helyiségben, aminek körvonalai már jól láthatók a füredi kastélyban.

Festékréteg márpedig van bőven, hiszen az épületnek, ami 1945-ig az Esterházyak tulajdonában maradt, sok bér-
lője volt. Az építést követően

A fa képe a füredi Esterházy-kastély falán

egy évvel már vendégfogadóként működött, kocsmát építettek hozzá, 1837-ben egy új részt, éttermet a nyugati oldalra (ma a szívkorház tulajdona), és Glázer Lipót, aki húsz évig működött, 1838-ban egy emeletet is épített rá. 2017-ben az önkormányzat vásárolta meg az akkor már elhanyagolt, romos épületet.

Rövidesen a kastély megnyitja kapuit a látogatók előtt. Kávékat majd a 239 éves,

színes falfestés alatt kertyolhatjuk, és rácsodálkozhatunk régi korok és a Balaton szépségére, hiszen helytörténeti, nyaralástörténeti kiállítás, kávéház és pazar kilátás is várja majd a vendégeket.

Csorba Kata

Forrás: Némethné Rác Lúcia: Barangolások Balatonfüreden,

Lichtneckert András:

A balatonfüredi savanyúvízi gyógyfürdő története

Az Esterházy-kastély október közepén

Az első boltíves fogadóter a kastélyban, ahol a falképek találhatóak

Falfestés Esterházyán, a fertői kastélyban, részlet Fajcsák Györgyi: Pagodák, napernyők, buddhák – chinoiserie falfestmények Esterházyán című könyvéből

Az egyik legnépszerűbb belföldi úti cél Balatonfüred és környéke

Az idei turisztikai szezon elején a koronavírus-járvány terjedésének megakadályozására tett hazai intézkedések és a nemzetközi utazási korlátozások nagymértékben csökkentették a hazai szállodák iránti bel- és külföldi keresletet.

Az év hatodik hónapjában a vendégéjszakák száma a balatoni régióban 44,4 százalékkal meghaladta a vírus által már sújtott 2020. júniusiakat, ugyanakkor ez az arány még mindig messze elmaradt a 2019. június végéig elérténel. A 2021. júniusi bruttó átlag szobaár a balatoni régióban 16,7 százalékkal magasabb volt 2019-hez képest. A balatoni szálláshelyeken júniusban mintegy 10 milliárd forintot költöttek a vendégek, ami a tavalyi érték kétszerese. Júliusban ez a szám az előzetes becslés szerint 25,5 milliárd forint, ami 35 százalékos növekedést jelent. (Forrás: MTÜ)

A fenti tendenciák Balatonfüreden is tapasztalhatóak voltak, a rendszerint tavasszal érkező külföldi csoportok idén elmaradtak, sokan közülük áttették utazásuk dátumát az őszi időszakra. Habár nagymértékben csökkent a külföldi vendégek száma, ezzel párhuzamosan emelkedett a belföldi vendégek aránya. A belföldi forgalom nemcsak arányaiban lett jelentősebb az egyes desztinációkban, hanem több desztinációban – köztük a Balatonnál is – megjelent például a hazai vendégek olyan szegmense, amely fizetőképesebb keresletet jelent, valamint az olyan belföldi utazók, akik eddig a külföldi úti célokat preferálták.

Ez az arányeltolódás a belföldi vendégek javára az átlagos tartózkodási idő csökkenését jelentette, sokkal több volt az egyéjszákás foglalás. Jellemzően hétvégén számolhattunk drasztikus vendégforgalom-növekedéssel Balatonfüreden, a hétköznapok forgalma messze elmaradt a hétvégitől. Az idei szezon sikerességéhez generálisan hozzájárult a Szép-kártya zsebei közötti átjárhatóság engedélyezése, valamint nem szabad megfelelkezni az időjárás kegyességéről sem, hiszen mind júliusban, mind augusztusban remek idő várta a városba érkezőket.

Balatonfüreden 2021 június-július-augusztusában összesen 565 830 vendégéjszákát regisztráltak, melyből 415 187 volt adóköteles. Ez az érték, ha nem is kiugróan, de meghaladta a 2019-ben jegyzett 561 848 adóköteles vendégéjszakaszámot.

Az átlagárakat tekintve nem lehet okunk panaszra, hiszen szállásadóink tartani tudták a

tavalyi árakat, sőt, jelentős hányaduk a régiós statisztikákkal összhangban 10-20 százalékos átlagár-növekedést tudott generálni.

A Balatonfüredi Turisztikai Egyesület által készített online kérdőíves felmérés szerint a Füredre érkező belföldi vendégek legfőbb motivációja továbbra is a pihenés, kikapcsolódás, ugyanakkor exponenciális keresletnövekedés figyelhető meg az aktív turizmust támogató szolgáltatásokkal szemben. A városba érkező, jellemzően családok, párok egyre gyakrabban választják a füredi és környékbeli kalandparkokat, turistaútvonalakat, kilátókat, e-bike és kérempáros túrázási lehetőségeket. Az idei év talán legkedveltebb turisztikai attrakciója a sétahajózás volt, a szolgáltatás iránti kereslet felülmúlta a koronavírus megelőző évek forgalmát is, tudtuk meg a hajóstársaságoktól.

A kérdőívet kitöltők jellemzően nem érzékenyek, ha szállásfoglalásról van szó, sokkal inkább választanak a minőség szempontjából, és előnyben részesítik az online, előre foglalási lehetőségeket. A rugalmas lemondási feltételeket kínáló szállásfogláló oldalak tovább növelték a látogatók utazási kedvét az idei szezonban.

A rendezvényekre történő jegyvásárlások helye is áthelyeződött az online térbe. Az előző években nagy számú helyben történő értékesítés volt megfigyelhető egy-egy koncert alkalmával, ez a 2021-es szezonra teljesen kikopott. Nagy örömeinkre a rendezvények látogatottságát nem érintette negatívan az oltási igazolványok kötelező megléte, legtöbb koncertünket telt házzal sikerült megrendeznünk, a járványügyi és higiéniai előírások maximális betartása mellett.

A három nyári hónapban a magyarországi belföldi turizmus elérte a 4 millió főt, ebből 1 millió fő volt külföldi turista. Ennek következtében elmondhatjuk, hogy minden idők legjobb belföldi nyári szezonját zárta a turizmus, melynek jelentős szereplője volt Balatonfüred is.

Szeptember beköszöntével is maradt a nyári időjárás, amely igencsak kedvezett a Balaton-régió turizmusának. Mind a hazai, mind a nemzetközi forgalom rendkívül élénk volt az első őszi hónapban.

2021 szeptemberére a számok 4 százalékos emelkedést mutattak a Covid előtti, 2019-es szezonhoz képest.

A Magyar Turisztikai Ügynökség kutatásai szerint a 2020-as évhez képest 65 százalékkal több NTAK-ban regisztrált vendégéjszakaszámot tapasztaltak országosan, melynek 62 százaléka belföldön, és ebből is a háromnegyede vidé-

ken realizálódott. Alapvetően szállodákban pihentek a turisták, a vidéki négycsillagos szállodák kihasználtsága 55 százalék körül alakult. A füredi szállodák szeptemberi átlagfoglaltsága ennél még magasabbra tehető. A Romantikus Reformkor hétvégéjén a két legnagyobb füredi szállodában 90 százalékos foglaltság volt tapasztalható, amely messze meghaladta az előző évek tendenciáit.

A vidéki szálláshelyek árbevétele több mint 30 milliárd forint volt, a turisták 11 százaléka fizetett Szép-kártyával. A szezonban és szeptemberben is leginkább a V4-es országokból érkeztek a legtöbben, valamint Ausztriából és Németországból.

Továbbra is Balatonfüred, Hévíz és Keszthely bizonyult a legnépszerűbbnek a Balaton-parti települések között.

A szeptemberben megrendezett Romantikus Reformkor fesztivál, valamint az októberi Füredi Szüret látogatottsága is arra enged következtetni, hogy Balatonfüred egyre inkább négy évszakos településként definiálható.

Novemberben és decemberben is színes programokkal és egy 900 négyzetméteres

jégpályával várjuk vendégeinket, amely, ha az időjárási viszonyok is engedik, december elejétől lesz látogatható.

Örülünk az idei év sikereinek, a sok vendégnek, akik évről évre Balatonfüredet választják. Városunk épít-szerű, hamarosan pedig elkezdődik a Huray utcai piac helyén a régóta tervezett konferencia- és rendezvényközpont, továbbá az új, 290 férőhelyes mélygarázs építése is. A beruházás legfőbb célja, hogy olyan fejlesztéseket tudjunk megvalósítani, amelyek egyértelműen hozzájárulnak a négy évszakos Balatonfüred sikeréhez, valamint éves állást biztosítanak városunk lakói számára. Eddig hiányzott egy megfelelő nagyságú és akusztikájú rendezvényterem is a városban, ezzel a beruházással mindez megvalósul, így a város az elő- és utószezonos konferenciaturizmus meghatározó vidéki központja lehet.

Megújul és új funkciót kap a Brázay strand területe, szabad partszakaszt alakítanak ki, és a Tourinform-iroda is új helyre költözik. Idén Balatonfüreden az elmúlt 50 évre is emlékezünk, és büszkén nézünk a következő 50 évre.

Holczer Adél

A Balatonfüredi Turisztikai Egyesület továbbra is várja új tagjait! Ha szívesen tagja lennél egy, a füredi vállalkozók érdekeit képviselő, folyamatosan fejlődő szervezetnek, csatlakozz te is a Balatonfüredi Turisztikai Egyesülethez!

Ha érdekel, mivel foglalkozunk és milyen előnyökkel jár az egyesületi tagság, keress minket alábbi elérhetőségeink egyikén, vagy vegyél részt a 2022 elején megrendezendő, rendhagyó turisztikai évadnyitó ünnepélyünkön!

Balatonfüredi Turisztikai Egyesület
8230 Balatonfüred, Blaha Lujza utca 5.
www.turizmus.balatonfured.hu
e-mail: balatonfured@tourinform.hu
Tel.: +87/580-480

Új mérőállomásokkal monitorozzák a tavat

A Balaton négy – eltérő fizikai, kémiai és ökológiai paraméterekkel jellemezhető – medencéjében, Siófok, Balatonszemes, Szigliget, valamint Keszthely térségében szigetüzemű hidrometeorológiai és vízminőségi kutatóállomások létesítése valósul meg.

A mérők két fő részből állnak: a mederben maradó szerkezeti cölöpalapból, valamint a felső szerkezetből, ami biztosítja a mérőműszerek és egyéb segédberendezések elhelyezhetőségét. A mérőállomások kihelyezése és a műszerek elhelyezése megtörtént, jelenleg próbaüzemük zajlik.

Az Átfogó környezeti megfigyelő és tájékoztató rendszer a Balatonon című projekt megvalósítására a vízgazdálkodással és éghajlatváltozással kapcsolatos európai uniós pályázati konstrukció nyújt lehetőséget. Megvalósításához az Európai Unió és Magyarország Kormánya egymilliárd forint vissza nem térítendő támogatást biztosít.

A Balaton vízfelületéhez viszonyítva kis vízgyűjtővel rendelkezik, ezért mennyiségi, minőségi és ökológiai vonatkozásban a környezeti, meteorológiai változásokkal szembeni nagyfokú érzékenység jellemzi, vízháztartása gyorsan reagál az időjárás változásaira.

Széles körű kutatások támasztják alá, hogy a klímaváltozás természetes élővilágra, biológiai sokféleségre gyakorolt hatása szempontjából Magyarország fokozottan érintett országnak tekinthető. Az átfogó megfigyelő és tájékoztató rendszer kiépítése segít válaszokat találni a Balaton klímaváltozáshoz való alkal-

mazkodóképességének felmérésére, illetve arra, hogy milyen mértékben játszanak abban szerepet a globális és helyi változások.

A projekt keretében megvalósuló döntéstámogató monitoringrendszer egy korábbi, az Európai Unió környezetvédelmi fejlesztéseket támogató, Life programjának irányvonalán halad tovább, folytatva a tóközépi vízmenyiségi és -minőségi, valamint meteorológiai észlelések több mint egy évtizedes hagyományát. A létrejövő adatbázis hozzásegíti a döntéshozókat a klímaváltozással szembeni érzékenység megértéséhez és a megalapozott döntések meghozatalához.

A projekt keretében további műszerek kihelyezése, telepítése valósul majd meg a Balaton parti sávjában, valamint laboratóriumi eszközök beszerzésére is sor kerül. A műszerek által gyűjtött adatok az átfogó tájékoztató és döntéstámogató rendszer adatbázisába kerülnek, mely több szervezethez tartozó alrendszer összekapcsolásával jön majd létre.

A tájékoztató rendszerhez szükséges adatbázis tervezése, kialakítása jelenleg folyamatban van. Az információk digitális tájékoztató táblákon, mobilalkalmazásokon és nyilvános honlapon keresztül lesznek megtekinthetők az érdeklődők számára.

Az Átfogó környezeti megfigyelő és tájékoztató rendszer a Balatonon (KEHOP-1.1.0-15-2017-00012) projektet a Széchenyi 2020 program keretében, az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciuma valósítja meg. További információ: balaton-monitoring.ovf.hu

Siklós Gabriella

Fotók: Balaton Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.

Balaton hal a boltból

Mennyiségi, minőségi korlátozások a horgász-etetőanyagoknál

Füredi boltban is lehet majd balatoni halat kapni jövőre. A Balaton vízgyűjtő területén lévő halastavakból származó halból elsődlegesen a vendéglátások kapnak, a fennmaradó mennyiség franchise-boltokon keresztül kerül majd értékesítésre.

Nem emelkednek jövőre a balatoni horgászjegyárak, a horgászrendben pedig jelentős enyhítések várhatóak – jelentette be Szári Zsolt, a Balaton Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. vezérigazgatója Tihanyban, a VII. Balatoni Horgászkonferencián. A vezérigazgató – aki a Balaton élővilágának megóvásáért felelős miniszteri biztos is egyben – az enyhítések példaként említette, hogy az utóbbi években tavasszal bevezetett csónakos korlátozás kizárólag az aka-

dok környékén lesz érvényben. Beszélt arról is, hogy csökkent a parti horgász helyek száma, kempingek helyére magántulajdonú apartmanházak épültek, több önkormányzati strandról pedig kiltották a horgászokat.

A horgász-etetőanyagoknál a jövőben mind mennyiségi,

mint minőségi oldalról korlátozásokat kívánnak bevezetni. Szári Zsolt a jövő év hangsúlyos feladatának nevezte az idén uniós utalomban részesült, a Balaton vízgyűjtőjén termelt balatoni halmak mint biotermékek a piaci bevezetését. A Balaton vízrendszeréhez tartozó halastavakból

várhatóan jövő év május-júniusától kiváló minőségű hal kerülhet az asztalra.

– Mivel egy korlátos termékről van szó, elsősorban a vendéglátások számára lesz elérhető, és az azon felüli mennyiség pedig egy franchise-hálózatot keresztül fog bekerülni a rendszerbe – mondta Szári Zsolt, hozzátéve: ez a Balaton körül néhány boltot fog jelenteni, közülük az egyik Balatonfüreden lesz.

A vezérigazgató a teendők között sorolta az idegenhonos halfajok térnyerésének megakadályozását, valamint azt, hogy a klímaváltozás miatt, szükség esetére időben szüleszenek tervek a Balaton külső vízgyűjtőről történő lehetséges vízpótlásáról. A szakmai konferencia során adták át az idei év életműdíját a keszthelyi Helikon Horgász Egyesület elnökének, **Balázs Istvánnak.**

Mórocz Anikó

Eredményes szezont zár a Bahart a jubileumi évben

A kiemelkedő nyári és őszi forgalom után már októberben megközelíti a kétmilliót a Balaton Hajózási Zrt. (Bahart) összesített utasforgalma a 175. hajózási szezonban. Jubileumi rendezvénysorozattal, flottamodernizációval, utaskomfortot javító és stratégiai horderejű fejlesztések elindításával ünnepelt a társaság 2021-ben.

Az áprilistól októberig tartó személyhajózási szezonban csaknem 21 százalékkal nőtt a Balaton-parti településeket összekötő menetrendi hajók forgalma az előző évhez képest, az utasok száma október végére meghaladta a 493 ezer főt. A legtöbben Fonyód–Badacsony (180 ezer utassal) és a Siófok–Balatonfüred–Tihany (172 ezer utassal) útvonalakon utaztak, de sokan vették igénybe Balatonboglár és Révfülöp (35 ezer utassal),

illetve a Balatonföldvár és Tihany közötti (26 ezer utassal) járatokat is.

A Bahart séta- és nosztalgiahajóit idén 126 ezer utas választotta, ami több mint 35 százalékos növekedést jelent a tavalyi évhez képest. Ez a

szolgáltatás Siófokon, Balatonfüreden, Keszthelyen és Balatonlellén volt a legnépszerűbb. Továbbra is keresettek voltak a programhajók, amelyek új kikötőkben váltak elérhetővé. A tematikus programhajók sikerességét mutat-

ja, hogy a bulihajókat 13 ezer, a családoknak szóló varázshajókat pedig 6 ezer feletti utas választotta, nőtt a kikapcsolódásuk és az átlagos utasszám is.

Idén történelmi csúcsot döntött a balatoni kompok

utasforgalma is, ami már október közepén meghaladta a rekordnak számító 2019-es év egészét, az utasszám növekedése 15 százalékos volt.

Az erős július-augusztus követően szeptemberben és októberben 20 százalékkal

többen utaztak, mint 2019-ben. A legforgalmasabb napon, augusztus 20-án a révkikötőkben 19 500 utast, 4800 járművet és 2400 kerékpárt szállítottak a kompok. A személyhajózási szezon zárásáig (október 24.) a személyhajókon és kompokon szállított utasok száma összességében elérte az 1 millió 967 ezer főt, ami jubileumi csúcshoz számított.

A Bahart november 8-tól téli menetrendre váltott, akkortól a kompok óránként egyszer indulnak Szántód-révből 7.00–18.00 között, Tihany-révből pedig 7.15–18.15 között.

2022-ben a fejlesztések folytatódhatnak, melynek keretében négy új hajó érkezik a Balatonra, lesz online jegyvásárlás, kényelmesebben érhetőek majd el a kikötők, frissül az arculat, és megkezdődik a hosszabb távú stratégiai fejlesztések előkészítése, tervezése is. **Forrás: Bahart**

Több kategóriában várják az építészeti pályázatokat

A Nők a Balatonért Egyesület a Balatoni Szövetséggel együttműködve 2021-ben újra meghirdeti Az Év Balatoni Háza építészeti díjpályázatot.

A pályázat lebonyolítását a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkársága támogatásával rendezik meg. A BKÜ területén épült, 2013. január 1. után használatba vett épületekkel

lehet 2021. december 15-ig pályázni három kategóriában:

- az év balatoni lakóháza
- az év balatoni középülete
- az év balatoni üdülő/gazdasági épülete.

A felhívás célja a minőségi építészet népszerűsítése, megismertetése a tágabb közönséggel, figyelemfelhívás a Balaton környezetében épített példaértékű épületekre. Nemcsak új épületekkel lehet nevezni a pályázatra, hanem értéknövelő felújítások, épület-

bővítések terveit is várják a megmértetésre.

A három kategória nyertese – összesen bruttó 1 000 000 forint értékben – pénzdíjazásban részesül, de minden évben különdíjakat is kiosztanak.

A bírálóbizottságban a Magyar Építész Kamara, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a három érintett megye építész kamarája, a NABE és a Balatoni Szövetség képviselője kapott helyet. A bizottság elnöke *Füleky Zsolt*, a Minisz-

terelnökség építészeti és építésügyi helyettes államtitkára volt.

A pályázatra elektronikus formában lehet nevezni a megvalósult épületek terveivel, illetve az épületről és környezetéről készült fotókkal.

A részletes pályázati kiírást és a nevezési lapot a www.azevalatoni.hu honlapon lehet megtalálni.

Fabacsicsné Kovács Krisztina, a bírálóbizottság titkára

Az épület fő térszervező eleme a közösségi terület, amely nagyméretű üvegfelületekkel nyílik a teraszra

Kimagasló alkotás szerény eszközökkel

Az Év Balatoni Üdülő-épülete díjat tavaly Czigány Tamás és Tóth Györgyi munkája érdemelte ki. A Balatonfüredi Horgász Egyesület részére készült a Brázay strand területén a könnyűszerkezetes új klubház.

Az épület tartószerkezetei rétegelt, táblásított fapanelekből készültek, a szükséges gerendák és kiváltók rétegelt-ragasztott faszervezetek. Külső homlokzatai táblásított, háromrétegű fa homlokzatkabukolatot kaptak. Belső tereiben

a fa tartószerkezetek a legtöbb helyen megmaradt és végleges felületekként jelennek meg. Fő térszervező eleme a közösségi terület, amely nagyméretű üvegfelületekkel nyílik a teraszra, kilátással a Balatonra, illetve a kis félszigetet körülölelő nádasra. Telepítése, tömegformálása és anyaghasználatát az épület vízparti jelleg erősíti.

A klubház kiváló példa arra, hogy egy elkötelezett közösség és az elkötelezett építész – közös akarattal – szerény eszközökkel is kimagasló értékű alkotást hozhat létre. **BFN**

Búcsú Polonyiné Herczeg Edittől

Polonyi Kornélné Herczeg Edit közismert személyisége volt a városnak. Generációkat tanított, nevelt a Bem iskolában, ugyanabban az épületben, ahova még kisiskolásként járt 1942 és 1946 között.

„A Kossuth utcai házunkkal szembeni dombra jártunk fel az osztálytársaimmal a Mérleg utcán, tavasszal beborított mindent a kakukkfű, illatát még ma is érzem” – mesélte 2010-ben. „A cölöpökön álló hidegfürdő olyan volt a vízben, mint egy lebegő kastély” – emlékezett vissza szívesen boldog gyermekkorára, amiről Simon Károlyval, osztálytársával együtt könyvet is írtak Füredi ifjúság címmel.

Herczeg Edit Balatonfüreden született 1932-ben. Apai ágon régi füredi családból származott, anyai ágon a Rédeyek, Hertelendyek leszármazottja. Édesapját tízévesen veszítette el, húga, Ildikó még csak két éves volt ekkor. Emlékeiben persze felidézte a légiriadót is, amikor futni kellett a pincébe, és azt a rémisztő csendet, amikor a nyugatra menekülők már elhagyták Füredet, azután bejöttek az oroszok, és mindenki szegény lett – mesélte.

A gimnáziumi évek széppek voltak, a budai Csalogány utcai tanítóképzőbe,

liceumba járt, de a nyarakat barátaival vitorlázták végig, és táncolni jártak a Balatonpartra.

Polonyiné Herczeg Edit az Idegen Nyelvek Főiskoláján német fordítói képesítést is szerzett. Balatonfüreden a Bem iskolában tanított magyar nyelvet és irodalmat, később németet is.

Férje, Polonyi Kornél idegenforgalmi szakember, Balatonfüred díszpolgára. Gyermekai közül Judit magyar-könyvtár szakos tanár, önkormányzati képviselő, a humán erőforrás bizottság elnöke és a Balatonfüred Városért Közalapítvány elnöke. Másik lánya, Benigna Svédországban él, angol és magyar nyelvet tanít, svéd ifjúsági könyveket fordít magyarra.

Polonyiné Herczeg Edit 89 éves korában halt meg, a valamikor vitorlázó fiúk és lányok többsége már a füredi temetőben nyugszik.

Soha nem felejtjük.

Elhunyt Krasznai András ügyvéd

(1935–2021)

86 esztendősen korábban elhunyt dr. Krasznai András. Balatonfüreden sokan ismerték, a helyi közélet fontos szereplője volt.

Bár jogi érdeklődése korán kialakult, hiszen édesapja és nagybátyja is ügyvéd volt, sőt anyai nagypapja a Jegyzők Országos Egyesületének az elnöke volt, az érettségi után mégsem egyből az ügyvédség felé vette az irányt, hanem a Budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészeti Karát választotta. Később, 1958-ban felvették az ELTE Állam- és Jogtudományi Karára, ahol 1963-ban végzett jogászként, 1966 óta dolgozott ügyvédként, szakterületei a cégjog, pénzügyi finanszírozás, környezetvédelem, ingatlanfinanszírozás és sportjog voltak.

Több mint ötvenéves sikeres és kiemelkedő ügyvédi pályafutásának bizonyítékai, hogy munkásságát 2004. március 15-én a Magyar Köztársaság elnöke a Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetéssel ismertte el, valamint 2015-ben a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke Eötvös-díjjal tüntette ki kiemelkedő és példamutató ügyvédi tevékenységéért.

Szabadidejében rendszeresen vitorlázott Balatonalmádiban, imádta a csütörtöki zsúrfocit Füreden, amihez utazásait is igazította. Tagja volt a Balatonvin Borlovagrendnek, alapító tagja volt Rotary Club Balatonfüred-Veszprém szervezetnek, a Magyar Szenior Golfözők Társaságának, 1995–2003 között a szervezet elnökeként irányította a hazai szenior golfélet fejlődését, majd tiszteletbeli elnökként maradt a szenior golf sport meghatározó személyisége. 2021-ig töltötte be a Magyar Golf Szövetség fegyelmi bizottságának elnöki tisztét, nevéhez olyan fontos szabályzatok megalkotása fűződik, mint a szervezet etikai kódexe vagy fegyelmi szabályzata. Több hazai golf-

klubnak, így a Balatonudvariban található Balaton Golf Club tagja is volt. A 70-es években a Magyar Jég sport Szövetség Jégkorong Szakosztálya fegyelmi bizottságának elnöke volt. Szurkolója és elkötelezett támogatója volt a Balatonfüredi KSE-nek.

Egy korábbi interjújában úgy fogalmazott, a golf mellett másik nagy szerelme Balatonfüred. 16 évvel ezelőtt házat vásárolt a városban, és mindent megtejt annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül beilleszkedjen, utolsó éveit is itt akarta tölteni. Folyamatosan kereste a helyét, felvette a kapcsolatot a helyi társadalmi csoportokkal, tenni akart a közösségért, a településért, ahol élt. Gyorsan befogadta az arácsi református közösség és a Balatonfüredi Reformkori Hagományörzők Társasága is. Számítani lehetett rá a különböző rendezvényeken, ahol maga is korhű ruhát öltött, de társaság számára ruhákat is készített. A háttérből segítette a reformkori fesztivál szervezését.

Gyermek nem volt. Bár egy életen át kereste élete párját, csak 2019-ben házasodott meg, őszinte, tiszta szeretettel ajándékozva meg feleségét. A közösség, amiben élt, szomorúan vette tudomásul, hogy dr. Krasznai András végleg eltávozott, egy kedves, nagy tudású, minden gesztusában elegáns úriembert veszített el Balatonfüreden. Hamvait október 15-én szórták a Balatonba megható gyászszertartás keretében a Szent Miklós hajó fedélzetéről.

A reformátusok új énekeskönyve a zoltáréneklő versenyen

Új énekeskönyve van a Magyarországi Református Egyháznak. A zoltárok gyűjteményét a hetedik Országos Zoltáréneklő Versenyen láttuk, amit minden évben hagyományosan a Balatonfüredi Református Általános Iskolában rendeznek.

Tízezer példányban készült, és már el is fogyott a reformátusok új énekeskönyve. A kiadó ígérete szerint újabb példányok készülnek, és advent első vasárnapjától

már használni is fogják őket, de az újak mellett egy ideig a régi énekeskönyvek is használatban maradnak. Ezekből is készültek a diákok a hetedik Országos Zoltáréneklő Versenyre, amit minden évben hagyományosan a füredi református iskolában rendeznek.

Idén olyan iskolák is jelentkeztek, amelyek eddig még nem szerepeltek a versenyen, de vannak, amelyek a kezdetektől részesei a füredi énekesversenynek.

– A tantárgyi tehetséggondozás és a sport mellett legalább annyira fontos a műve-

szeti nevelés is – mondta *Rojtos Norbert*, a Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda igazgatója. – Úgy tapasztaljuk, hogy akik ügyesek a művészetekben – jelesül most épp a zoltárok és népdalok éneklésében –, ők legalább annyira tehetségesek a matematika vagy az idegen nyelvek terén is.

Hét iskolából összesen száz diák érkezett a füredi intézménybe, ahol nemcsak a gyerekek, hanem pedagógusaik is találkozhattak és tapasztalhattak cserélhettek.

Mórocz Anikó

Újabb három év Tovább az eddigi úton

A remek formában lévő kapus, **Andó Arián** három évvel meghosszabbította Balatonfüreden a 2022 júniusában lejárató szerződését.

Andó Arián 2015 nyarán igazolt a füredi kézilabda-utánpótlásba. Rohamléptekkel járta végig a számléért. Már ifistaként első számú kapusa lett Balatonfüred felnőtt NB I/B-ben játszó junior-együttesének, és nem kellett sokat várnia az NB I-es bemu-

tatkozásra sem. Tagja volt valamennyi korosztályos válogatott keretnek, majd következett a felnőtt B keret. Több-ször is meghívást kapott a magyar válogatott összetartásaira. Harmadik számú kapusként bevetésre készen állt felnőtt világversenyen is.

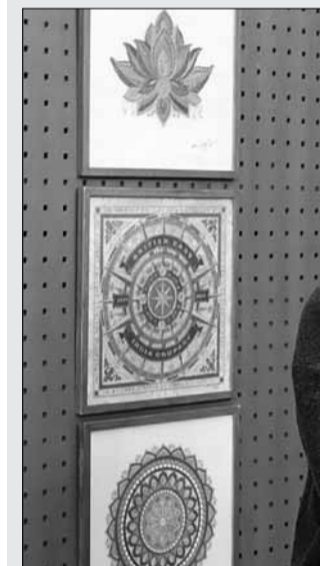
Tavaszi sérülése után idén ősszel egyre jobb formába került, stabilan őrzi a kaput, és a legjobb úton halad afelé, hogy a közeljövő meghatározó magyar kapusa legyen.

Király

Kis Ákos sportigazgató és Andó Arián a szerződés hosszabbítás aláírásakor

Különleges mandalák tárlata

A mandala sokkal több, mint egy egyszerű geometriai alak vagy képzőművészeti alkotás. A buddhista és hindu kultúrában hatalmas szimbolikus jelentéssel bír. A mandalákról úgy vélik, hogy a világegyetem különböző aspektusait képviselik. Kínában, Japánban és Tibetben a meditáció és az imádság szimbólumaként használják leginkább. Vági Edina, aki a Múza Egyesület meghívására állít ki az Arácsi Népházban, hat éve készít mandalákat. A kiállítás november 18-ig látható. **BFN**

A balatonfüredi kézilabdacsapat évek óta a magyar bajnokság élmezőnyében szerepel, rendre indul nemzetközi kupákban. Adnak játékosokat a nemzeti csapatba, utánpótlásukból rendre jönnek ki a tehetségek.

Azonban, mint minden magyar kis csapatnak, az építkezést mindig újra és újra kell kezdeni. Tehetségeik a természetes úton járva továbblépnek. Füreden büszkék a nemzetközi élvonalba betörő egykori neveltjeikre. Bánhidi Bencére, Máthé Dominikra mindig meleg szívvel emlékeznek Füreden, éppúgy, mint az itt felnőtt játékosok. A Ligetvári Patrikra vagy Szita Zoltánra. Ezzel együtt a büszkeségből nem lehet megélni, keresni kell az új tehetségeket, folyamatosan építeni kell a csapatot.

Saját nevelés

A magyar kézilabda-utánpótlásképzésnek erős helyszíne a kiemelt állami akadémiák sorába lépő Balaton-felvidéki Kézilabda Akadémia füredi tagintézménye. Négy korosztály nevelkedik itt és versenyez a korosztályos bajnokságokon túl a felnőtt második és harmadik vonalban. Az akadémia előszobáját a helyi Eötvös Loránd iskolára épülő gyerekcsapatoknál folyó munka jelenti.

Ebből a műhelyből kerülnek ki minden évben azok a fiatal felnőttek, akik a BKSE csapatában vagy kölcsönben valamely más NB I-es csapatban már az első osztályban bizonyíthatnak. A közelmúltban Szmétán, János, Határ, Ágoston és Brandt lépett erre az útra, míg Draskovics a NEKA-ban, Vajda a Veszprém KKFT-ben bizonyít. Nem sokkal előttük tette meg ezt a lépést Varga, Szűcs, Andó és Ág. Sőt, elmondhatjuk, hogy a mai gerinc olyan játékosai, mint Bóka, Kemény, Szöllösi vagy Németh már akkor a mai vezetőedző, György László tanítványai voltak, amikor ő vezényelte a füredi utánpót-

lást. Vagyis a füredi kézilabda stabilitása és erőssége a saját nevelés. Mindig e köré kell építeni a csapatot. Megtalálni a megfelelő felnőtt játékosokat, akik mellett a fiatalok fejlődhetnek. Ezt az elmúlt években a magyar válogatottá lett Topic és Rodriguez, vagy a bosnyák kerettag Malinovic, illetve Dénes János és Bósz Dániel személyében sikerült megtalálni. Ugyanígy fontos fiatal külföldiek beépítése, akikre legjobb példa a már évek óta a BL-ben szereplő Kasparek, és remélhetően ez az út áll a most húszesztendő Gostovic előtt is.

A cél a hazai élmezőny

Ezzel együtt Füreden a Földön járnak. Tudják, hogy a maximális cél a hazai élmezőny, egy-egy jobban sikerült esztendőben talán még a bronzérem, a Magyar Kupa négyes döntője, vagy egynél több kör egy nemzetközi kupában. Ez hol többé, hol kevésbé össze is jön. A város és a klub nagysága, teherbíró képessége erre jogosít fel, de ehhez nagyon komoly szakmai és egyesületi vezetői munka kell, csak így érhető el ez az eredmény.

A papírforma

A 2021/2022 -es szezon október végéig lezajlott eredményei is ezt támasztják alá.

A felkészülési idő vége előtt kezdődő Európa Liga-selejtezőn egy hajszállal, de

Fotó: Szente-Benjámín

elbuktak a fürediek, vagyis itt nem sikerült előrébb lépni. A bajnokságban azonban eddig a papírforma érvényesült. Egy nehéz budakalászi kezdés és pontvesztés után sikerült hozni a kötelezőket. Még ha voltak olyan meccsek is, ahol égne a vállat a hazai közönség haja, mint a Dabas elleni, mínusz 9-ről visszahozott győzelem esetén. Más meccseknek is voltak olyan szakaszai, amik hagytak kérdőjeleket a drukkerekben, de szerencsére többségben voltak azok, amelyek elégedetté tehettek a publikumot.

Minden pont duplán számít

A neheze azonban október után vár a fürediekre. Szinte rangadók sora jön a közvetlen riválisokkal, a Gyöngyössel, a Csurgóval és a Fradival. Eddig csak a Telekom Veszprém és a Tatabánya állította nehéz feladat elé a Balaton-partiakat.

Veszprém – a mérkőzés utolsó perceiben kihagyott ziccereket leszámítva – szépen ragadtak a sokszoros bajnokhoz.

A Tatabánya ellen (a fotók ezen a mérkőzésen készültek) nem titkolta győzelmi szándékkal léptek pályára a fürediek. Nemcsak ők, de a hazai közönség is ezt várta tőlük. A közvetlen rivális ellen minden pont duplán számít, ráadásul a válogatottal töltött hét okozta szünetet sem mindegy, hogy miként vonul a csapat.

Ezen a meccsen az sikerült a füredieknek, ami eddig sokszor elmaradt, a „kötelező” eredmény szállítása: tíz góllal verték a bányászgyűjtést. Most látszott az akarat és az elszántság. Nem pusztán az eredménynek lehetett örülni, hanem a fegyelmesség, türelem játéknak, a hatvan perces keresztüli koncentrációnak. Tartása volt a csapatnak, ezt kell konzerválni!

Király István

Pályaválasztási nap rendőrökkel

A balatonfüredi rendőrök a társszervekkel együttműködve várták a diákokat a pályaválasztási rendezvényen.

A Balatonfüredi Szent Benedek Középiskola és Kollégium pályaválasztási nyílt napot rendezett október 21-én délelőtt, melyen a Balatonfüredi Rendőrkapitányság és a társszervek munkatársai várták a szép számban megjelent, érdeklődő fiatalokat.

A program célja a rendőri hivatás népszerűsítése, a pálya iránti érdeklődés felkeltése, és ezen keresztül a célirányos

Szép számban vett részt a rendezvényen

továbbtanulás elősegítése volt. A rendőrök tájékoztatást adtak a pályaválasztás előtt álló fiataloknak a balatonfüredi iskolában évek óta zajló rendészeti fakultációs oktatásról, valamint az érettségi megszerzését követően a rendőri szakmához szükséges továbbtanulási lehetőségekről.

Az érdeklődőknek lehetőségük nyílt a helyszínen kitélepült katasztrófavédelem és a vízi rendészet munkatársainak is feltenni az őket érdeklő kérdéseket, melyekre a szakemberek készséggel válaszoltak, segítve a fiatalok pályaválasztását. **BFN**

Balaton Sportprogram
 Szabadidő és Konferencia Központ
 8230 Balatonfüred, Horváth Mihályu. 64. Tel.: +36(87)480-196. Fax: +36(70)367-7791
 e-mail: balatonkonferencia@t-online.hu
 honlap: http://www.balatonkozpont.hu/

November 19.
 Ötvenéves Balatonfüred – születésnap rendezvény

November 20., 18.00
 Balatonfüredi KSE–Csurgói KK
 NB I-es felnőtt kézilabda-mérkőzés

November 21.
 Mega játszótér

November 27., 17.00
 Szent Benedek RA-1. MCM Diamant Kaposvár
 női röplabdabajnoki forduló

November 28., 16.00
 Advent fényei táncgála

November 30., 9.00–12.00
 Radnóti körzeti futsal forduló

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK.

A REFORMKORI HAGYOMÁNYŐRZŐK TÁRSASÁGA ÉS
A BALATONFÜRED KULTURÁLIS NONPROFIT KFT.
SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

„A SZENT CSALÁD ÉS A HÁROM KIRÁLYOK”
CÍMŰ SZOBORCSOPORT FELÁLLÍTÁSA
ALKALMÁBÓL MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ
ÜNNEPSÉGRE.

HELYSZÍN:
RÓMAI KATOLIKUS PLÉBÁNIA-TEMPLOM
ELŐTTI TÉR
IDŐPONT: 2021. NOVEMBER 26. PÉNTEK, 17:00 ÓRA

KÖSZÖNTŐT MOND:
BÁTKI DAVID GEZA LELKÉSZ
DR. FODOR JÁNOS PLÉBÁNOS
GABNAI SÁNDOR LELKÉSZ
SCHINDELE GYÖRGYNÉ, A REFORMKORI
HAGYOMÁNYŐRZŐK TÁRSASÁGÁNAK TAGJA

MŰSOR: BALATONFÜREDI ÓVÁROSI ÓVODA

A MŰSORT SZERETETVENDÉGSÉG ZÁRJA.

INFORMÁCIÓ: KULTURA.BALATONFÜRED.HU, +36 (87) 950-876, INFO@FÜREDKULT.HU,
FACEBOOK.COM/BALATONFÜREDKULTURA

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!
KÉRJÜK A JÁRVÁNYÜGYI SZABÁLYOK BETARTÁSÁT!

MAGYAR NYELV HETE BALATONFÜRED

Megyei dalszövegíró verseny a Magyar nyelv napjához kötődően

Pályázati határidő: 2021.12.20.

VIP díjátadó: Kisfaludy Galéria 2022.01.22., 11:00

A legjobb dalszövegeket a zsűri tagjai élőben adják elő!

Várjuk jelentkezésedet!

Novák Péter
művészeti vezető

Eckü
Hősök

Patocska Olivér
OliverFromEarth

Kardos - Horváth János
Kaukázus